

KAREL JAROMÍR ERBEN: KYTICE

Vodník

1.

Neveselý, truchlivý
jsou ty vodní kraje,
kde si v trávě pod leknínem
..... s rybkou hraje.

Tu slunéčko nezahřívá,
větrík nezavěje:
chladno, ticho - jako žel
v srdci bez naděje.

Nevesely, truchlivy
jsou ty kraje vodní,
v polotmě a v polosvětle
mine tu den po dni.

Dvůr Vodníkův prostranný,
bohatství v něm dosti,
však bezděky jen se v něm
zastavují hosti.

4.

Jaký typ rýmu je v této
ukázce použit? (text 1)

- a) sdružený (aabb)
- b) střídavý (abab)
- c) postupný (abc abc)
- d) přerývaný (abcb)

5.

Které slovo patří na vynechané místo v ukázce? (text 1)

dívka

rybka

slunce

tůňka

2.

O půlnoci buch, buch zase
na ty dvěře zpukřelé:
„Pojď již domů, ženo moje,
pojd mi ustlat postele“
„Vari od našeho prahu,
vari pryč, ty lstivý vrahů,
a kdo tobě prve stálal,
ať ti zase ustele!“

A potřetí buch, buch zase,
když se šeřil ranní svít:
„Pojď již domů, ženo moje,
dítě pláče, dej mu pít!“
„Ach matičko, muka, muka -
pro děťátko srdce puká!
Matko má, matičko zlatá,
nech mne, nech mne zase jít!“

1.

Přečti si tuto ukázku a stručně popiš: (text 1)

atmosféru:

prostředí:

2.

Vyber, k čemu autor přenáší
význam použitím výrazu: „Dvůr
Vodníkův prostranný“ (text 1)

- a) k srdci
- b) k dívce
- c) k jezeru

O který básnický prostředek se jedná?

Jedná se o

3.

Sbírka Kytice je soubor
lyrickoepických skladeb.
Jsou to:

- a) balady
- b) romance
- c) básnické povídky

6.

Zamysli se nad pocity a náladou každé postavy této ukázky. (text 2)

vodník:

matka:

dcera:

7.

Vysvětlete slovní spojení „srdce puká“. (text 2)

8. V uvedené ukázce se dozvídáme: (text 2)

- a) Matka odmítá svou dceru pustit za Vodníkem nazpět.
- b) Vodník si přišel pro svoji ženu k její matce.
- c) Mladá žena chce opustit Vodníka i své dítě.
- d) Vodník zavraždil ženino dítě.

10. Ve kterou denní dobu se odehrává děj této ukázky? (text 2)

9. Které slovo nejlépe nahrazuje výraz **lstivý tak, aby význam zůstal zachován?** (text 2)

záludný zákeřný úskočný vychytralý

Svatební košile

3. Již jsem košile ušila,
již jsem je v truhle složila,
již moje routa v odkvětě:
a milý ještě ve světě,
ve světě šírem, širokém,
co kámen v moři hlubokém.
Tři léta o něm ani sluch,
živ-li a zdráv - zná milý Bůh!

Maria, panno přemocná,
ach budiž ty mi pomocna:
vrať mi milého z ciziny,
květ blaha mého jediný,
milého z ciziny mi vrať -
anebo život můj náhle zkrať:

11. Vysvětli poslední dvojverší první sloky. (text 3)

.....
.....

12. Druhá sloka nám sděluje: (text 3)

- a) Dívka žádá Pannu Marii, aby ji vzala za jejím milým do ciziny.
- b) Dívčin milý je v cizině a ona bez něj nemůže žít.
- c) Dívka žádá Pannu Marii, aby jí vrátila milého nebo ať ji rychle zabije.

13. Jaké úkoly pravděpodobně uložil dívce její milý před svým odjezdem? (text 3)

.....

14. V Erbenových básních se objevuje motiv viny a trestu. Uveď, co mělo být pro dívku trestem. (text 3)

trest:

4. „Hoj, má panenko, tu jsme již!
Nic, má panenko, nevidíš?“

„Ach proboha! Ten kostel snad?“

„To není kostel, to můj hrad!“

„Ten hřbitov - a těch křížů řad?“

„To nejsou kříže, to můj sad!
Hoj, má panenko, na mě hleď,

15. Kterým veršem pokračuje závěr sloky? (text 4)

- a) tvůj dech otravný jako jed!
- b) a skoč vesele přes tu zed!
- c) a tvoje srdce tvrdý led!

16. Napiš, jak se liší pohled dívky a jejího milého.
(text 4)

dívka

milý

kostel

kříže